

PREDSTAVITEV JAVNE AGENCIJE ZA KNJIGO REPUBLIKE SLOVENIJE

Javna agencija za knjigo Republike Slovenije (v nadaljevanju JAK) je oseba javnega prava, ki jo je ustanovila Republika Slovenija z Zakonom o Javni agenciji za knjigo Republike Slovenije. Področje knjige v skladu s tem zakonom obsega **zagotavljanje pogojev za izdajanje knjig in revij s področij leposlovja in humanistike ter pogojev za delo ustvarjalcev s področij leposlovja in humanistike, prevajanje slovenskih avtorjev v tuje jezike, mednarodno sodelovanje s področja knjige, literarne festivale in prireditve, razvoj knjigarniške mreže, razvijanje bralne kulture, promocijo knjig, avtorjev in branja, usklajenost delovanja vseh členov verige knjige, dodatno poklicno usposabljanje s področja knjige, knjižnično nadomestilo in informatizacijo na področju knjige.**

Namen ustanovitve JAK je **opravljanje strokovnih, razvojnih in izvršilnih nalog, povezanih z izvajanjem strateških dokumentov in usmeritev na področju knjige.** JAK opravlja tudi druge dejavnosti, ki spodbujajo razvoj na področju knjige, ter z zakonom določene naloge v javnem interesu z namenom, da **zagotovi trajne pogoje za razvoj področja knjige** ter da **strokovno in neodvisno odloča o izbiri programov in projektov**, ki se financirajo iz državnega proračuna.

Ustanovitev JAK temelji na načelih **zagotavljanja pogojev za vrhunsko ustvarjalnost na področjih leposlovja in humanistike, za večjo dostopnost slovenske knjige, za dvig zavesti o pomenu knjige in branja za razvoj posameznika in družbe ter za večjo mednarodno prepoznavnost slovenskih ustvarjalcev, ki delujejo na področjih leposlovja in humanistike.**

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

Metelkova 2b, 1000 Ljubljana
T: (01) 369 58 20 **F:** (01) 369 58 30
E: gp.jakrs@jakrs.si **S:** www.jakrs.si

NALOGE AGENCIJE

JAK na podlagi zakonov izvaja naslednje naloge:

- odloča o izbiri programov in projektov s področja knjige in zagotavlja njihovo financiranje,
- spodbuja izdajanje kvalitetnih knjig in revij s področij leposlovja in humanistike,
- s podeljevanjem delovnih štipendij in z drugimi ukrepi zagotavlja stimulatívne pogoje za ustvarjalce, ki delujejo na področjih leposlovja in humanistike,
- izvaja knjižnično nadomestilo,
- spodbuja in izvaja promocijo slovenske knjige in avtorjev,
- spodbuja in izvaja različne oblike mednarodnega sodelovanja na področju knjige, med katerimi so ključne prevajanje slovenskih avtorjev v tuje jezike in nacionalne predstavitve slovenskega leposlovja ter humanistike v mednarodnem prostoru,
- zagotavlja pogoje za razvoj bralne kulture,
- spodbuja razvoj knjigarniške mreže na celotnem območju Slovenije in zagotavlja pogoje za večjo dostopnost knjige,
- povezuje se z drugimi primerljivimi mednarodnimi institucijami, ki delujejo na področju knjige,
- spremlja ter nadzira izvedbo programov in projektov, ki jih financira,
- z državnimi organi sodeluje pri načrtovanju strateških usmeritev na področju knjige v okviru različnih javnih politik,
- skrbi za pridobivanje neproračunskih sredstev in drugih virov financiranja za izvajanje strateških usmeritev na področju knjige,
- vodi zbirke podatkov, določene z zakoni,
- sodeluje z vladnimi organi oziroma drugimi organizacijami, ki vplivajo na položaj knjige, njeno prepoznavnost in razvoj,
- izdaja upravne akte in opravlja druge strokovne naloge, skladne z namenom, za katerega je JAK ustanovljena, ter vodi evidenco podatkov, ki jih založniki zagotavljajo skladno z določbami Zakona o enotni ceni knjige.

ORGANIZIRANOST AGENCIJE PO PODROČJIH DELOVANJA

JAK je v letu 2014 s prevzemom novih nalog organizacijo svojega dela razširila na šest ključnih vsebinskih področij:

- knjižni in revijalni programi, izvajanje knjižničnega nadomestila,
- bralna kultura in literarne prireditve ter kampanje za promocijo branja in knjige,
- mednarodno sodelovanje,
- izvajanje Zakona o enotni ceni knjige,
- razvoj portalov in elektronskega založništva,
- Slovenija – častna gostja Mednarodnega knjižnega sejma v Frankfurtu.

Skladno s Pravilnikom o strokovnih komisijah Javne agencije za knjigo delujejo tri področne strokovne komisije, ki pripravijo predloge za odločitve direktorja o sofinanciranju programov in projektov (javni razpisi):

- Strokovna komisija za področje knjižne in revijalne produkcije s področji leposlovja in humanistike: Milena Mileva Blažič, Mladen Dolar, Nada Grošelj, Vanesa Matajc in Štefan Vevar.
- Strokovna komisija za literarne prireditve in razvoj bralne kulture: Simona Kopinšek, Darja Lavrenčič Vrabc, Martina Peštaj, Barbara Rogelj, Dušan Šarotar.
- Strokovna komisija za mednarodno promocijo slovenskega leposlovja in humanistike: Marijan Dovič, Tina Kozin, Amalija Maček, Mojca Nidorfer Šiškovič, Urban Vovk.

Svet agencije sestavljajo: Jani Virk (predsednik), Gašper Troha, Jelka Gazvoda, Irena Matko Lukan, Tanja Petrič, Gregor Macedoni in Branimir Nešović. V mandatnem obdobju 2013–2018 je direktor JAK Aleš Novak.

KNJIŽNI IN REVIJALNI PROGRAMI, AVTORJI IN KNJIŽNIČNO NADOMESTILO

Cilji delovanja JAK na področju knjižnih in revijalnih programov so podpora izdajanju kvalitetnih knjižnih in revijalnih programov ter sofinanciranje projektov s področij leposlovja in humanistike, zagotavljanje pogojev za ustvarjalnost avtorjev ter visoka dostopnost kvalitetnih knjig in revij. Ob tem so cilji JAK tudi razvoj elektronskega založništva, dostopnost elektronskih knjig in revij na vseh platformah ter znižanje davčne stopnje za elektronsko knjigo. Strokovna svetovalka področja je Vlasta Vičič.

Za doseganje navedenih ciljev izvaja JAK naslednje ukrepe:

- sofinanciranje izdajanja knjig za otroke, mladino in odrasle s področij leposlovja in humanistike prek eno- in večletnih javnih razpisov,
- sofinanciranje izdajanja kulturnih, literarnih in humanističnih revij s področja leposlovja, posebej izdajanja otroških in mladinskih revij s kulturnimi vsebinami prek eno- in večletnih javnih razpisov,
- sofinanciranje zahtevnejših knjižnih večletnih projektov prek večletnega javnega razpisa,
- sofinanciranje izdajanja elektronskih knjig (pretvorba knjižnih izdaj v uveljavljene e-pub formate),
- podeljevanje delovnih štipendij, izbor izvajalcev za podeljevanje delovnih štipendij iz naslova knjižničnega nadomestila ter izvajanje knjižničnega nadomestila, določanje najnižjih avtorskih honorarjev.

Na področju knjižnega in revijalnega programa JAK izvaja naslednje javne razpise:

- triletni javni razpis za sofinanciranje javnih kulturnih programov na področju knjige (področji knjižni programi in revijalni programi),
- triletni javni razpis za sofinanciranje zahtevnih večletnih založniških projektov,
- triletni javni razpis za izbor izvajalcev za podeljevanje delovnih štipendij iz naslova knjižničnega nadomestila (za društva),

- letni javni razpis za področja knjižni projekti, revijalni projekti, delovne štipendije,
- letni javni razpis za podporo elektronskemu založništvu,
- poziv avtorjem upravičencem do knjižničnega nadomestila.

Knjižnično nadomestilo obsega izplačila denarnih prispevkov upravičencem, tj. živečim avtorjem knjižničnega gradiva, za izposajo njihovih del v splošnih knjižnicah in delovne štipendije za ustvarjalnost. Sredstva za izvajanje knjižničnega nadomestila so vsako leto določena v višini 25 odstotkov glede na obseg sredstev, ki jih je država namenila splošnim knjižnicam za nakup knjižničnega gradiva.

Vrste gradiva, ki so predmet knjižničnega nadomestila:

- knjižno gradivo (izvirne in prevedene monografije),
- neknjižno gradivo (avdio kasete in CD plošče, video kasete in DVD plošče).

Upravičenci do denarnih prispevkov iz naslova knjižničnega nadomestila so za:

- knjižno gradivo: pisec ali/in prevajalec besedila monografske publikacije, likovni ustvarjalec ali fotograf, če je pretežni (so)avtor monografske publikacije,
- neknjižno gradivo: avtor glasbe, avtor besedila, režiser filma, avtor scenarija, direktor fotografije.

Avtorji z vseh področij lahko spremljajo statistiko izposoje svojih del v splošnih knjižnicah na povezavi home.izum.si/cobiss/nadomestilo/nadomestilo.asp.

BRALNA KULTURA IN LITERARNE PRIREDITVE

Cilji delovanja JAK na področju bralne kulture in literarnih prireditev so razvoj bralne kulture pri različnih ciljnih skupinah oblikovanje vseživljenjskih bralnih navad ter visoka dostopnost kakovostnih in prepoznavnih literarnih prireditev na področjih leposlovja in humanistike, ki promovirajo slovenske avtorje ter njihovo ustvarjalnost. Strokovna svetovalka področja je Tjaša Urankar.

Za doseganje navedenih ciljev izvaja JAK naslednje ukrepe:

- izvedba nacionalnih kampanj za promocijo bralne kulture in knjige,
- sofinanciranje literarnih prireditev, ki promovirajo slovenske avtorje in ustvarjalnost na področjih leposlovja in humanistike, vključno z literarnimi nagradami,
- sofinanciranje programov in projektov, ki razvijajo bralno kulturo pri različnih ciljnih skupinah ter knjigo in branje promovirajo kot vrednoti,
- sofinanciranje kulturnega programa podpore Slovenski čitalnici v Gradcu,
- izvedba izobraževanj ob vzpostavitvi Slovenskega knjižnega središča v Trstu,
- soorganizacija prireditev s področja bralne kulture in literarnih prireditev.

Na področju bralne kulture in literarnih prireditev JAK izvaja naslednje javne razpise:

- triletni javni razpis za sofinanciranje javnih kulturnih programov na področju knjige (področji literarne prireditve in bralna kultura),
- letni projektni javni razpis na področjih literarnih prireditev in bralne kulture,
- letni javni razpis za kulturni program podpore slovenski čitalnici v Gradcu,
- letni javni razpis za sofinanciranje kulturnih programov knjigarn,
- letni javni razpis za izbor knjig v okviru projekta Rastem s knjigo,
- letni javni razpis za strokovno usposabljanje na področju knjige.

Nacionalni projekt Rastem s knjigo

JAK vsako leto izvede nacionalno kampanjo za promocijo branja med mladimi **Rastem s knjigo**, v okviru katere prek javnega razpisa izberemo mladinsko leposlovno delo slovenskega avtorja, primerno za sedmošolce, in mladinsko leposlovno delo slovenskega avtorja, primerno za dijake prvih letnikov.

Cilji **Rastem s knjigo** so:

- promocija vrhunskih domačih ustvarjalcev mladinskega leposlovja,
- motiviranje šolarjev za branje in obiskovanje splošnih knjižnic,
- motiviranje založnikov za večje vključevanje sodobnih slovenskih piscev v založniške programe za mladino.

Rastem s knjigo JAK pripravlja v sodelovanju z delovno skupino predstavnikov Ministrstva za kulturo, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri MKL, Zavoda RS za šolstvo, Združenja splošnih knjižnic, Sekcije šolskih knjižnic pri ZBDS, Društva šolskih knjižničarjev Slovenije in Društva slovenskih pisateljev.

Sodelovanje šol v projektu **Rastem s knjigo** je zelo množično, saj zajema okoli 99 odstotkov osnovnih šol in okoli 96 odstotkov srednjih šol. Doslej je knjige v dar dobilo več kot 200.000 mladih.

MEDNARODNO SODELOVANJE

S sofinanciranjem projektov **strokovnega usposabljanja** JAK podpira izvedbo kakovostnih in prepoznavnih izobraževalnih projektov na področju knjige v domačem in mednarodnem kulturnem prostoru, vključevanje izvajalcev javnega poklicnega usposabljanja na področju knjige v izobraževalne procese ter izboljšanje strokovne usposobljenosti zaposlenih in samozaposlenih na področju knjige.

S sofinanciranjem **kulturnih programov knjigarn** JAK spodbuja razvoj knjigarn v kulturna središča, izvedbo celovitih kulturnih programov knjigarn, zagotavljanje dostopnosti ustreznega obsega subvencioniranih knjig in revij na celotnem področju Slovenije ter krepitev knjigotrštva v javnem interesu.

V letu 2014 je JAK pripravila in izvedla novo nacionalno kampanjo **Bližji knjigi**, ki je eden od ciljev v nedavno sprejetem Nacionalnem programu za kulturo 2014–2017. Kampanja temelji na TV oglasih, ki nagovarjajo ciljne starostne skupine, radijskem in multimedijem oglasu ter promocijskih gradivih za knjigarne. Skupni cilj kampanje je promocija knjige in z njo povezanih nakupovalnih navad.

Cilji delovanja JAK na področju mednarodnega sodelovanja so ustrezna mednarodna prepoznavnost slovenskih ustvarjalcev in založnikov, ki delujejo na področjih leposlovja in humanistike, vzpostavitev različnih oblik mednarodnega sodelovanja na področju knjige, prevajanje slovenskih avtorjev v tuje jezike ter izidi del slovenskih avtorjev pri uglednih tujih založbah, povezovanje z drugimi sorodnimi institucijami in mrežami ter izvedba projekta Slovenija — častna gostja Mednarodnega knjižnega sejma v Frankfurtu. Strokovna svetovalka področja je Katja Stergar.

Za doseganje navedenih ciljev izvaja JAK naslednje ukrepe:

- predstavitev slovenske literature na knjižnih sejmih v tujini,
- izvedba mednarodnega seminarja za prevajalce slovenske literature,
- izdajanje promocijskih gradiv,
- sofinanciranje prevodov slovenskih avtorjev v tuje jezike,
- sofinanciranje programov in projektov na področju mednarodnega sodelovanja,
- sodelovanje s sorodnimi in drugimi institucijami,
- vključevanje v mednarodne mreže in pobude.

Na področju mednarodnega sodelovanja JAK izvaja naslednje javne razpise:

- triletni javni razpis za sofinanciranje javnih kulturnih programov na področju knjige (področje mednarodno sodelovanje),
- letni projektni javni razpis na področju mednarodnega sodelovanja,
- letni projektni razpis za prevode in vzorčne prevode v tuje jezike,
- letni projektni razpis za sofinanciranje mobilnosti avtorjev,
- letni projektni razpis za izbor avtorjev za rezidenčne štipendije v tujini.

JAK v okviru javnih razpisov na tem področju sofinancira organizacijo kakovostnih in prepoznavnih dogodkov, namenjenih trajnemu umeščanju slovenskega leposlovja in humanistike v tujini, organizacijo kakovostnih in

prepoznavnih predstavitev na sejmih, kjer ni nacionalne stojnice, ter organizacijo kakovostnih in prepoznavnih projektov, ki sicer potekajo v Sloveniji, namenjeni pa so izključno sistematičnemu uveljavljanju slovenskega leposlovja in humanistike v tujini. Finančno podpira tudi delovanje informacijskih platform, namenjenih boljši obveščenosti tujine o slovenskem leposlovju in humanistiki, pa tudi inovativne založniške in prevajalske načrte, namenjene popularizaciji slovenskega leposlovja in humanistike v tujini. Ob tem sofinancira tudi prevode in vzorčne prevode v tuje jezike ter mobilnost slovenskih avtorjev.

Na področju mednarodnega sodelovanja JAK pripravlja številne opomnike in priporočila za različne institucije in osebe v Sloveniji in tujini, na uradni spletni strani pa vzdržuje bazo prevodov slovenskih avtorjev v tuje jezike.

JAK vsako leto pripravi **predstavitve slovenske literature in avtorjev** v okviru pomembnih evropskih mednarodnih knjižnih sejmov. V letu 2014 je udeležbo na sejmih povečala s tradicionalnih treh (Bologna, Leipzig ter Frankfurt) na pet (Praga in Moskva), da bi se slovenski avtorji bolj uveljavili tudi na teh trgih. JAK ob izvedbi nacionalnih stojnic v sodelovanju ali samostojno izvaja tudi dodatne programe podpore mednarodni uveljavitvi slovenskih avtorjev na drugih lokacijah (Budimpešta, Dunaj, Beograd). Na tem področju poteka uspešno sodelovanje z mednarodno mrežo Traduki, s pomočjo katere JAK krepi svoje programe podpore ter povezovanja v mednarodnem prostoru.

Vsako leto JAK izvede **mednarodni seminar za prevajalce**, ki ponuja vpogled v aktualno stanje slovenske sodobne književnosti in možnost sodelovanja s slovenskimi avtorji, kritiki, založniki, predavatelji in drugimi akterji s področja knjige. Seminar pripomore k povečanju števila izidov knjižnih objav vrhunskih prevodov, boljši informiranosti prevajalcev iz slovenskega jezika ter k tesnejšemu sodelovanju med prevajalci, založbami in avtorji.

Za potrebe uveljavljanja slovenskih avtorjev v tujini JAK pripravlja različne vrste **promocijskih gradiv**: predstavitvene letake avtorjev (štiristranski letaki v angleščini ali nemščini za avtorje, ki sodelujejo v programu na knjižnem sejmu v Leipzigu, ter za tiste, ki so vključeni v mednarodni prevajalski seminar), katalog

avtorjev, ilustratorjev in založnikov za knjižni sejem v Bologni (predstavljeni so nagradjeni avtorji in ilustratorji, slovenske nagrade, seznam založnikov predstavljenih del ter oblike sofinanciranja JAK in Trubarjevega sklada s kontakti), knjižnice vzorčnih prevodov (biografije avtorjev, opisi opusov, izvlečki knjig, predstavitve možnosti sofinanciranja ter kontakti). JAK izdaja tudi samostojna informativna gradiva o možnostih sofinanciranja ter sezname založnikov.

JAK se vključuje v **mednarodne mreže in pobude**. Zlasti pomembno je njeno sodelovanje z mednarodno mrežo Traduki, ki izvaja program za podporo

prevajanju leposlovja, sodobne strokovne literature ter otroških in mladinskih del, nadalje z mrežo evropskih inštitucij, ki se ukvarjajo z mednarodno promocijo in uveljavljanjem literature, s podporo prevodom in drugim oblikam sodelovanja Goudfazan, poleg tega pa tudi z mednarodno pobudo, ki je nastala na iniciativo francoskega Centra za knjigo in si prizadeva za uveljavitev knjigi naklonjene evropske kulturne politike in ukrepov. JAK namreč sodi med prve institucije v Evropi, ki so v letu 2014 podpisale deklaracijo za knjigo, ki evropskim odločevalcem predlaga ustrezno ovrednotenje in zaščito avtorskega dela, čim nižjo stopnjo davka na knjigo, znižanje davka na elektronsko knjigo ter interoperabilnost elektronskih knjig na vseh elektronskih napravah.

SLOVENIJA – ČASTNA GOSTJA MEDNARODNEGA KNJIŽNEGA SEJMA V FRANKFURTU

Nacionalni program za kulturo 2014–2017, ki je bil v Državnem zboru RS potrjen novembra 2013, med temeljne cilje na področju knjige uvršča projekt Slovenija – častna gostja mednarodnega knjižnega sejma v Frankfurtu. Nastop Republike Slovenije kot osrednje gostje na najpomembnejšem mednarodnem knjižnem sejmu v Frankfurtu je pomemben tako z vidika dolgoročne prepoznavnosti in umestitve slovenskih avtorjev ter slovenske ustvarjalnosti na področju knjige na nemškem govornem področju kakor tudi z vidika širše prepoznavnosti slovenske ustvarjalnosti ter kulturnih in gospodarskih potencialov. Uspešen nastop držav kot osrednjih gostij na frankfurtskem knjižnem sejmu izrazito povečuje število izdaj domačih avtorjev na nemškem govornem področju in tudi na drugih knjižnih trgih, sočasno pa krepi kulturno-turistični potencial države, s čimer pripomore h gospodarski rasti, k razvoju kulturnih in storitvenih dejavnosti ter novim zaposlitvam. Do leta 2014 se je v okviru programa Častna gostja predstavilo 27 držav in regij, zadnja med njimi Finska. Za častno gostjo ima taka predstavitev dvojni pomen: omogoča postavitev literature in kulture izbrane države na največjem knjižnem sejmu na svetu v središče pozornosti tako obiskovalcev sejma kot medijev, vpliva pa tudi na knjižno industrijo te države in na njene mednarodne izkoristke.

Cilji frankfurtskega knjižnega sejma v programu Častna gostja so pomoč založniški industriji in kulturnim ustanovam izbrane države, da delujejo bolj povezano na mednarodni ravni in s tem omogočijo svoji literaturi večjo prepoznavnost v svetu ter številnejše prevode iz svojega jezika. Z vidika knjižne industrije vodi k izboljšanju trgovanja z avtorskimi pravicami, založnikom pa pomaga ustvarjati mednarodne stike tudi po izteku sejma in leta, v katerem država nosi naziv Častna gostja. Zaradi tega ima koristi celotna knjižna industrija, ki zaradi močne promocije predstavljenih avtorjev in povečane prisotnosti založnikov na največjem knjižnem sejmu prejme dodatno pozornost. Medijem in splošni javnosti program Častne gostje omogoča spoznavanje literature in kulture predstavljene države ter hkrati spodbuja radovednost za širše spoznavanje njenega družbenega okolja. Splošni kulturni program, ki spremlja sejmski program Častne gostje, hkrati pomaga ustvarjati trajnostne mednarodne kulturne odnose (spodbuja kulturne izmenjave in dialoge), povečuje pa tudi turizem.

Projekt je zato zamišljen tako, da bo povezoval kulturni, gospodarski (založbe, tiskarne, oblikovalski sektor v povezavi s podjetništvom in filmsko industrijo) in turistični sektor. Optimalni predvideni cilji so med drugim: izboljšanje

IZVAJANJE DOLOČB ZAKONA O ENOTNI CENI KNJIGE

trgovanja z avtorskimi pravicami, povečanje prepoznavnosti slovenske kulture v tujini (vizualna umetnost, film idr.) in prepoznavnosti Republike Slovenije kot turistične destinacije, povezovanje podjetij s področja tiskarstva ter izboljšanje trgovanja slovenskih oblikovalskih izdelkov ter povečanje števila prevodov slovenske literature idr. Do leta 2013 je bilo v nemščino prevedenih 582 del slovenskih avtorjev, v angleščino 304, do nastopa Slovenije kot častne gostje pa naj bi se število prevodov slovenskih avtorjev v nemški in angleški jezik letno povečalo za 30 odstotkov, po predstavitvi pa naj bi se število prevodov še poviševalo. Cilj predstavitve je tudi povečanje števila izdanih del slovenskih avtorjev pri uglednih založbah z nemškega govornega področja.

Vlada Republike Slovenije bo za projekt namenila 2.500.000 EUR, izvedbo projekta pa je zaupala JAK. V okviru predvidenih sredstev se bo Slovenija med drugim predstavila na prepoznavnem razstavnem prostoru, velikem okvirno 2500 m², ki ga bo uredila v skladu s svojim konceptom. Tam bo izvedla del programa, organizirala spremljevalni program, s pomočjo katerega namerava povečati prepoznavnost slovenskega oblikovanja, izvajala projekte s pomočjo slovenske gospodarske diplomacije, knjigo povezala s turizmom in v ta namen uvedla posebne projekte, izvedla bo program za podporo prevodov, približno leto pred predstavitvijo pa bo JAK v sodelovanju z Veleposlaništvom RS v Nemčiji v Frankfurtu odprla tudi informacijsko pisarno.

Na pobudo Zbornice založnikov in knjigotržcev pri Gospodarski zbornici Slovenije je pristojno ministrstvo po vzoru ureditve v nekaterih drugih evropskih državah pripravilo Zakon o enotni ceni knjige, ki je bil sprejet januarja, uveljavljen pa avgusta 2014. Ta zakon ureja delovanje knjižnega trga in časovno omejeno cenovno stabilnost in predvidljivost pri prometu s knjigo, s čimer se zagotavljajo enotni osnovni tržni pogoji za dostopnost široke ponudbe knjig končnim kupcem v obdobju, določenem z zakonom. Pri tem zakon izhaja iz temeljnih načel zaščite slovenske knjige kot javne dobrine posebnega kulturnega pomena za razvoj posameznika, družbe, države in slovenskega jezika ter iz zaščite maksimalne in enakopravne dostopnosti slovenske knjige za vse končne kupce na celotnem območju Republike Slovenije in iz enakosti kupcev knjig. Ti bodo lahko v obdobju, ki ga predpisuje zakon, kupili določeno knjigo po enaki ceni ne glede na način in kraj nakupa ter prirejenost interesov vseh deležnikov v knjižni verigi. Avtorji, založniki, knjigotržci, knjižnice in končni kupci so tako v optimalnih medsebojnih razmerjih. Enotno ceno knjige založnik prijavi JAK najmanj dan pred začetkom prodaje. JAK o teh podatkih vodi evidenco, ki je objavljena na njeni spletni strani. Ostale podatke o knjigi JAK po uradni dolžnosti pridobi od Narodne in univerzitetne knjižnice Ljubljana. Enotna cena knjige velja za vse končne kupce pod enakimi pogoji in sočasno na celotnem ozemlju Republike Slovenije za obdobje šest mesecev od dneva začetka prodaje knjige.

Skladno z določbami zakona je JAK prevzela nove naloge, povezane z vzpostavitvijo informacijske baze, ki je pričela delovati avgusta 2014. Ta informacijska baza je temelj za portal s področja knjige, ki ga bo JAK v letu 2015 vzpostavila v okviru projekta Evropskega socialnega sklada. Baza vse od vzpostavitve deluje brezplačno in omogoča tudi dodatne funkcionalnosti. Uporabniki do nje dostopajo prek uradne spletne strani www.jakrs.si ali neposredno na naslovu www.enotna-cena-knjige.jakrs.si Za nemoteno delovanje baze prijav po ZECK na JAK skrbi Miha Marinč.

EVROPSKI PROJEKT – RAZVOJ PORTALA S PODROČJA KNJIGE

V letu 2014 je bila JAK uspešna pri pridobivanju evropskih sredstev. Iz Evropskega socialnega sklada je pridobila do 100.000 EUR za sofinanciranje razvoja in delovanja osrednjega portala s področja knjige. Portal bo celovito informiral javnost o aktualni knjižni produkciji, slovenskih avtorjih ter dogajanju na knjižnem in revijalnem trgu. Z njegovo vzpostavitvijo in delovanjem bo JAK okrepila podporo dolgoročnemu razvoju knjižnega trga zlasti na področjih informacijske in promocijske podpore ter povezljivosti vsebin in oseb. Portal bo temeljil na kompleksni in z NUK povezani podatkovni bazi vseh izdanih knjig na slovenskem knjižnem trgu, ki bo omogočala transparenten, zaokrožen in celovit vpogled v stanje slovenskega knjižnega trga in dostopnost knjige. Podatkovna baza bo z metapodatki in drugimi primernimi vsebinami nadgrajena v javno dostopen modul, ki bo omogočal pregled založniškega trga ter povezovanje z založniki, klasičnimi in spletnimi knjigarnami, avtorji, socialnimi omrežji, knjižnicami, sistemom izposoje e-knjig ter drugimi vsebinami in storitvami. V okviru portala bo deloval tudi modul, ki bo omogočal prost dostop do revij s področja umetnosti, literature, humanistike ter otroških revij, ob tem pa tudi informacije o založnikih, naročanje na tiskane revije, izbor vsebin iz objavljenih revij ter druge pomembne informacije s tega področja.

Projekt bo izboljšal dostopnost do kakovostnih kulturnih vsebin s področja knjige ter omogočil dolgoročni razvoj ter izboljšanje položaja založništva, knjižnega in revijalnega trga, s čimer bo pozitivno vplival tudi na zavest o pomenu kulture za razvoj posameznika in družbe, usposabljanje s prenosom znanj na mlade ter izboljšanje dostopnosti kulturnih dobrin in storitev prek sodelovanja brezposelnih in samozaposlenih mladih v kulturi. Ob tem bo projekt omogočil kvalitetnejše izvajanje zakonsko določenih nalog (ZECK) ter nadzor izvajanja zakonskih določb pristojnih organov (pristojni inšpektor).